„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторницомна по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију *(у сребру)*
на годину 35 дин. на пола године $17\frac{1}{2}$ дин.
на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова, за жиг плаћа се по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“ у Нови Сад.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 148. У Новом Саду у среду 22. септембра (4. октобра) 1882. ГОДИНА XVII.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Почетком идућег месеца октобра почиње нова претплата за оне поштоване претплатнике наше, којима крајем овог месеца претплата истиче. Учтиво им ово за рана напомињемо, да изволе настојати да понове претплату.

Лист без готове претплате не може се никоме слати, па за то умољавамо поштоване претплатнике, да претплату за времена, и то најбоље путем поштанских упутница, послати изволе, како би се лист без прекидања отправљати могао. Наруџбине без новаца не могу се уважити.

Претплата, огласи, као и наплате за то, нека се изволе упутити на администрацију „Заставе“, а само дописи и остало, што се односи на уређење листа, нека се изволи слати уредништву „Заставе“.

Умољавамо пријатеље листа, да не пожале труда, те да поштоване сународнике, који би листа држати могли, побуђују на претплату листа.

Ову молбу и овај захтев у толико више стављамо, што можемо већ сада рећи, да лист и поред болести уредникове неће никаква уштрба трпити, јер је властништво прибавило нове радне снаге, које ће лист према савременим потребама поштоване публике достојно имена његовог уређивати и на њему стално радити. Лист наш заступао је свагда и заступаће и даље најживље интересе нашег народа, зато се и обраћа с правом на исти народ, јер то му је био и пре, а и сада једина потпора његовог опстанка. А и толико се већма обилатом одзиву надамо, што је наш народ уживао ове године благослове богате жетве, те кад од овога неби и наша журналистика и наша књижевност нешто осетили, био би то свакојако жалостан знак свести нашег народа.

„Застава“ излази четир пута преко недеље.

Претплата стаје за Аустро-угарску монархију, српске државе и покрајине:

На целу годину	14 ф. —	или	35	дин.
На по године	7 „	„	$17\frac{1}{2}$	„
На четврт године	3 ф. 50	или	9	дин.
На месец дана	1 „ 20	„	3	„

За остале земље и то: за Немачку годишње 18 ф., за Швајцарску, Романију, Русију, Италију и Бугарску 20 ф., а за Француску и Америку 24 ф., или сразмерно на четврт године.

У Новом Саду 16. (28.) септембра 1882.

Властништво и уредништво „Заставе.“

ЈАДИ НАШЕ ЖУРНАЛИСТИКЕ.

Учесташе тужбе на читалачку публику, учесташе тако, да већ у последње доба изгледају као јаук очајника. Озбиљне су то прилике, које изазивају оваке жалбе српских књижевника и новинара, толико озбиљне, да је вредно о њима на овом месту поразговорити.

Најбољи наши листови, који се по садржини и правцу своме заиста одликују од досадањи наших књижевних подузећа падају у бездан пропасти; нема ни замерке, ни са које стране, на против свуда иде хвала за њима и у приватним круговима, и у јавним друштвима, и у новинарству, па ипак читалачка публика остаје у својој индоленцији, — као да је неком врачбином сапета.

У последње време већ више пута чусмо јадовање „Српских Илустрованих Новина“, овог заиста примерног књижевног подузећа, које би и јачем народу и старијој култури на дику могле послужити. И то књижевно подузеће ево већ скоро годину дана како се бори са немаром публике; последњи позив на претплату, отвара пред нама немилу слику, показује нам мере малаксалости, немара и преживелости, како од стране шире публике тако и од стране оних, који на ту публику положајем својим уплива имају.

Па да је то само код „Илустровани Новина“, — али то је тако код скоро свију осталих политичних и књижевних листова који с ове стране Саве изилазе, а не ће бити млого боље ни код листова с оне стране Саве, који баш не стоје у служби политичних партаја.

Шта је дакле узрок томе немару, томе мртвилу?

Дали хрђава времена, дали политична потиштеност, дали лоша садржина самих новина — или је баш узрок недостатак живахности и енергије у самој читалачкој публици?

Нека реши ово питање сваки по своме посматрању и искуству у постојећим приликама, — и тиме ће бити одмах и начин лечења ове малаксалости, ове болести јавног живота нашег опредељен.

О томе једном ипак ваљда никако не може бити без сумње, да је развијено новинарство у приликама каквим ми Срби живимо један знатан фактор нашега јавног живота. Ово пре свега важи за политични живот, јер према потиштености нашој, то је једино поље, где у обрану наших народних права устати где народну вест неговати и челичити можемо. То је наша политична школа а и велики део самог политичног живота нашег.

Ми немамо парламента за наше народне ствари, ми смо потиштени у свима гранама јавнога живота, и у сабору и у жупанијама и у самим општинама. Државна власт у свези са нашом црном јерархијом, већ је ево пошла, да поруши и наше црквено-народне установе. Нигде дакле поља немамо за развијање наших политичних принципија нигде поља за обележење нашег народног карактера и особина.

И у погледу књижевном научном и уметничком исто тако стојимо. Ми немамо под протекторатом државне власти учених друштава, академија уметничких и других културних завода које други сретнији народи имају. Што се у томе правцу продуцира, и то може код нас једино путем новина света угледати, а и једино тим путем до неке важности доћи.

Једино је дакле новинарство, као орган јавнога мнења, онај фактор преко кога се може у нашем друштвеном и политичном животу делати, и интересовање за јавне ствари подстицати.

Српски народ у овим земљама мора се сам о себи старати у свакомпогледу. Он мора друштвеним путем стварати и одржавати оне институције које воде културном напредовању.

И заиста се тако и ради; ми што у том погледу имамо, то смо створили друштвеним путем, ми сами без потпоре икакве јавне власти.

Парламент српскога друштва, академија научна и уметничка, израз тежња и жеља његових, оружје у борби политичкој и културној, то је новинарство.

Кад је то тако, онда би требало да су наша новинска подузећа бујношћу свога живота, и обилатом интересовањем и подпором српскога друштва, на таком степену моћи и уплива, да са чашћу репрезентују српски народ пред осталим народима ове земље, а и пред страним светом, који тек по новинама зна, што зна о нама.

Тако би требало да је, а како de facto јесте, то се види из учестаних јадиковања српских листова на немар публике.

Ми са своје стране држимо према горњим наводима нашим, да је патриотска дужност свакога Србина, који жели у политичкој и културној заједници са осталим српством бити, да према својим силама помаже српске листове и српска књижевна подузећа. Јер заиста то је најмање ваљда у нашим приликама што се у опште за српство учинити може. Ко се ни на то не налази морално обвезним, од тога Српство у опште врло мало патријотских жртава може ишчекивати.

Требало би и нужно би било, да се српски новинари и књижевници састану и озбиљно претресу узроке и могуће последице немара српске публике према новинарству и књижевности у опште, — и да према резултатима таког саветовања, учине сходне кораке и покушаје, да се то грдно зло што тишти српска књижевна и новинска подузећа одклони, и српска јавна реч, до свога значаја дође.

×

Политички преглед.

Очи свега становништва угарског упрте су у овај мах на **Пожун, где се покрет против Јевреја** извргао у праву буну, револуцију. Јест, револуцију, јер кад се разјарена светина силом опире полицијским органима, па и самој војсци, то није ништа друго, него отворена, жива револуција. То су истина жалосни појави, али они су природна и нужна последица данашњег социјално-политичког законодавства, где је појединцима широм отворено поље икономском експлоатисању њихових суграђана. Од како су Јевреји политички изједначени с осталим грађанима јевропских држава, особито од како им је злокобни берлински конгрес дао већег политичког маха, јеврејско питање постало је социјално-политичко питање. Порицати то, јест затварати очи испред голе истине, чинити се невешт чињеници, с којом човек и државник рачунати мора. Допустимо, нека у данашњим изгредима, који се у Угарској почињу против Јевреја час на једном, час на другоме месту дизати, — да ту, као што тврди већина угарске пресе, која је махом у јеврејским рукама, има потицања и подбадања појединих противјеврејских агитатора, а да само становништво угарско није толико озлојеђено на Јевреје, колико се зловоље у пожунским и другим изгредима и немирима показло: али порицати се не да, да Јевреји својим икономским експлоатисањем других грађана нису створили по се данашњу незгодну ситуацију. Докле се год Јевејима не ограничи то експлоатисање, елементи незадовољства свагда ће бити ту и незадовољство ће згодном приликом избијати у социјалне и политичке неподопштине, као што су пожунски немири. За то би угарско законодавство требало да потражи пута и начина, како да се јеврејско питање и с политичко-икономског и политичко-социјалнога погледа реши. Што се тиче самих пожунских немира, за сад немају о њима никаке новије вести. Очекивани немири у суботу нису се поновили, војска је учинила своје. Од недеље још нису стигле до нас вести, али и тај је дан јамачно на миру прошао.

Јавили смо, како је у Београду учинила велику сензацију тако звана **афера Алексе Поповића**, скупшт. председника, који је био затворен. По београдском допису „Н. Сл. Пресе“ ствар је у овоме: Пре неки месец буде манастарству финансија поднета једна реквизицијона признаница на исплату, но благајнику се она учини подозрива. Кад је стадоше боље прегледати, нађоше, да је свота фалсификована од 7100 на 710,000 гроша. Неки трговац из Ужице, који је признаницу поднео, буде затворен. По што се тај трговац ортачио с председником последње народне скупштине, Алексом Поповићем, то опозицијона преса оптужи Поповића, да је сукривац у том злочину. У след тога буде под председништвом касацијоног судије Маринковића послато повереништво у Ужице, да ствар испита и изврши. Повереништво одмах затвори другог ортака председникова и у његову стану нађе признанице, које су гласиле на пет, шест милијуна гроша, а из прва ако су гласиле тек на двадесети део те своте. Што је истрага даље ишла, то се све јасније показивала и кривица Ал. Поповића, и тим беше живље опште са шифрованим депешама међу председником повереништва и владом у Београду. Најпосле упути министар финансија отвореном депешом истражног судца: „Поступајте са сваким најстроже по закону без и кака обзира.“ На то буде Поповић затворен, но после два дана пусти га суд на његову тужбу на слободну ногу. Против те судске одлуке учинило је повереништво призив на касацију. Вели се, да је Поповић пуштен на слободу због формалне погрешке. Шта је на то касација решила, не зна се, али међу тим „Уг. Пошта“ јавља, да је Ал. Поповић (иначе Протов) отишао преко Смедерева у Беч и Глајхенберг, да се тужи краљу. да богме да је „алексина афера“ учинила тим немилији утисак, што је Поповић доста имућан човек и што је свршио права у великој школи у Београду. Његово имање цени се на 15,000 дуката. Осим тога пошло му је пре неколико месеци за руком, да уништи тестамент свог брата, који је 20,000 дуката оставио на добротворне цељи. Потпредседник скупштински, професор Кујунџић, отишао је из ненада у Беч. Он ће јамачно тркнути до Глајхенберга, да краља извести о целом случају.

Матица Српска.

Записник

главне скупштине „Матице српске“, држане у Новоме Саду 4. (16.) септембра 1882.

(Наставак.)

Бр. 33. Г. С. Књижевно одељење под бр. 10. К. Одс. о. г. предлаже, да се овласти књижевно одељење и односно одбор, да могу издати награде оним чланцима и делима, која дођу и мимо расписане награде, или која су већ дошла па се налазе на оцени, и то у течају године и пре главне скупштине, ако књижевно одељење или одбор нађу, да припослани саставци заслужују награде.

Књижевно одељење чини тај предлог с разлога тога, да не би књижевници, којима се досуде награде, морали чекати на издавање награде до скупштине, у којој се проглашују награде. — Предлог се прима и да се то и у распису награда спомене, а да се о томе и књижевно одељење и управни одбор извести.

Бр. 34. Г. С. Књижевно одељење под бр. 11. К. Одс. о. г. предлаже, да се из закладе Јована Остојића и жене му Терезије распише за годину 1883. награда од 50 дуката за дело: „Историја новије српске књижевности од како се појавио у њој Вук Караџић па до данас“ с роком до 31. декембра 1883.

Тако исто предлаже, да се из споменуте закладе на ново распише награда од 50 дуката за популарну „естетику за одраслије женскиње“ с роком до 31. декембра 1883. — Предлог се прима и расписују се предложене награде, с том напоменом, да рок прошле године расписаним наградама за расправу „О Буњевцима“ и за дело: „Каква ваља да је Српкиња у кући и у друштву“ истиче 31. декембра 1882. — Уједно се овлашћује књижевно одељење и одбор, да може у смислу основног писма сваке године 24. априла или 24. јуна, као на дане рођења споменутих завештача, издати награде делима, о којима се пронађе да заслужују награде.

Бр. 35. Г. С. Књижевно одељење под бр. 17. К. Одс. о. г. предлаже, да се поред „Летописа“ издају књижице за народ у величини од највише два штампана табака и да се на ту цел употреби приход од фонда Константина Хаџи-Ристића, који је и тако намењен на издавање „Библиотеке за народ.“

Уједно јавља, да су изаслани чланови др. Ђорђе Натошевић, Миша Димитријевић, Стеван В. Поповић, др. Ђорђе Дера и А. Хаџић, да израде предлог, на који начин да се издају те књижице и шта да улази у њих. — Предлог се прима и о томе се књижевно одељење са књижевним и управним одбором извешћују, да се по њему владају.

Бр. 36. Г. С. Књижевно одељење под бр. 21. К. Одс. о. г. по одлуци лањске главне скупштине под бр. 41. Г. С. ex 1881. подноси овај предлог за измену §. 6. и 7. правила за питомце стипендијских закада под управом матичином:

„§. 6. На свршетку сваког школског течаја и после положеног испита, предиспита и строгог испита дужан је сваки питомац за прших четрнаест дана поднети сведочанство о томе, како је успевао у наукама и како се владао.

Сваки питомац правник, који слуша науке на ком универзитету или академији у Угарској, дужан је на свршетку сваке године положити прописане испите, или ако би спречен био да то учини, то му се на образложену молбу може дозволити, да почетком школске године, која долази, полаже прописане испите.

Питомци правници, који полазе универзитете у Аустрији или троједној краљевини, дужни су најдаље почетком петога течаја први државни испит положити а други на крају осмога школског течаја.

Правници и слушаоци факултетских наука, кад немају да полажу државних или строгих испита, дужни су успех у наукама показати држањем тако званих колоквија најмање из два обвезна предмета.

Под обвезним предметима разумевају се сви они, који су питомци дужни по својој струци слушати.

Који питомац у одређеном року од четрнаест дана без довољна узрока не поднесе свога школскога сведочанства, томе се одмах обуставља даље уживање стипендије.

§. 7. Питомци, који сврше факултетске науке, па им се још за годину дана одобри уживање стипендије ради полагања строгих испита, дужни су положити сваког школског течаја по један строги

испит, осим ако докажу, да су били препречени то учинити". — Предлог се прима са овим изменама:

§. 6. У другом зачелу место: „или ако би спречен био да то учини итд". долази: „само у ванредним приликама може му се дозволити, да почетком школске године, која долази, полаже прописане испите".

У четвртом зачелу изостаје у почетку: „Правници и", те се тако почиње зачело са: „Слушаоци факултетских итд".

У истом зачелу у место: „најмање из два обвезна предмета" долази: „из свих обвезних предмета".

§. 7. У место: „сваког школског течаја" долази: „сваке по године", а на крају изостаје завршетак: „осим ако докажу, да су препречени били то учинити".

Овако преиначени предлог издаје се књижевном одељењу и одбору, да га уврсти у правила за питомце и да се по њему равна.

Бр. 37. Г. С. Књижевно одељење под бр. 22. К. Одс. о. г. јавља, да су у стипендијској закладе Павла Јовановића остала два места упразњена, и то: место Милоша Ланцоша, техничара V. године, који није подносио никаквих сведочаба нити је подизао своје стипендије за целу годину, — и место Ђуре Илића, који је као кандидат професуре свршио хемијско-технички факултет на техници у Прагу, те је тако на својој до сад уживаној стипендији захвалио.

На та два упразњена места расписан је био стечај с роком од 4 недеље дана, и на тај стечај пријавили су се ови молиоци:

1.) Игњат Димић из Острице, који је испит зрелости на великој реалци у Раковцу с одликовањем положио и своје сиромашно стање доказао, са 4 прилога;

2.) Пера М. Илић из Панчева, који је II. годину технике у Бечу с одликовањем свршио и своје сиромаштво доказао, са 11 прилога;

3.) Стеван Милутиновић из Митровице, који је испит зрелости на великој реалци у Земуну положио и своје сиромашно стање доказао, са 7 прилога;

4.) Гргур Марковић из Панчева, који је I. годину технике у Бечу с добрим успехом свршио и своје сиромашно стање исказао, са 8 прилога;

5.) Јован Марјански из Панчева, који је испит зрелости на великој реалци у Панчеву положио и своје сиромашно стање доказао, са 6 прилога;

6.) Марко Станковић из Томашеваца, који је VI. разред на великој реалци у Земуну свршио и своје сиромашно стање доказао, са 4 прилога; и

7.) Јован Ђ. Илкић из Земуна, слушалац ц. и кр. академије за сликовне уметности у Бечу, и то специјалне школе за архитектуру, који је своје сиромаштво доказао, са 7 прилога.

Пошто су прегледане све молбенице с њиховим прилозима заједно, те се том приликом пронашло, да молиоци: Стеван Милутиновић, Гргур Марковић, Јован Марјанска и Марко Станковић нису показали онај успех у наукама, који се изискује од питомаца јовановићеве закладе, и да просилац Јован Илкић не слуша техничке науке, — то се молбенице споменуте петорице нису могле у овај мах у обзир узети; те су тако остали: Игњат Димић и и Пера Илић као највише оспособљени за питомце Јовановићеве.

На основу свега тога предлаже књижевно одељење за два упразњена места: Игњата Димића и Перу М. Илића. — Предлог се прима и оба предложеника бирају се једногласно за питомце стипендијске закладе Павла Јовановића са годишњом стипендијом од 400 фор. и о томе се и књижевни и управни одбор извештује.

Бр. 38. Г. С. Књижевно одељење под бр. 23. К. Одс. о. г. јавља, да је Паво Бота, питомац закладе Нестора Димитријевића и слушалац медицине из В. Бечкерека захвалио на својој стипендији, па како је исти питомац уживао стипендију од 200 ф., одређену за слушаоце горње гимназије, а како има питомаца из исте закладе на горњим гимназијама, који уживају стипендију од 150 фор., одређену за слушаоце горње гимназије, а како има питомаца из исте закладе на горњим гимназијама, који уживају стипендију од 150 фор., одређену за доњо-гимназисте, те ће тако помицању бити места из нижег стипендијског разреда у виши, то је расписан био стечај с роком од 4 недеље дана на једно упразњено питомачко место из закладе Нестора Димитријевића са годишњом стипендијом од 150 фор., за слушаоце доње гимназије.

О свему томе извештена је и његова светост патријарх српски.

На тај расписан стечај пријавили су се ови молиоци:

1.) Паво Симић из В. Кикинде, који је V. гимназијски разред на гимназији в. кикиндској с одличним успехом свршио и своје сиромаштво доказио, са 6 прилога;

2.) Јован Богданов из В. Бечкерека, који је I. гимназијски разред на в. бечкеречкој гимназији с добрим успехом свршио и своје сиромашно стање доказао, са 4 прилога:

3.) Александар Јовановић из Фаркаждина, који је I. гимназијски разред на реалној гимназији у Панчеву свршио и своје сиромаштво доказао, са 5 прилога:

4. Никола Теофановић из Лалића, који је VI. гимназијски разред на великој гимназији новосадској с врло добрим успехом свршио и своје сиромаштво доказао, са 5 прилога.

Све те молбенице са њиховим прилозима заједно прегледане су, те се тако пронашло, да Јован Богдановић и Александар Јовановић немају прописане квалификације за питомца Нестора Димитријевића, пошто нису показали врло добар успех у наукама.

Према томе остала су само двојица за тројни предлог клвалификована, и то: Паво Симић и Никола Теофановић.

На основу свега тога погледом на вољу оснивачеву, на доказани успех у наукама и на сиромашно стање предлаже књижевно одељење скупштини за упразњено стипендијско место од 150 фор. споменуту двојицу, и то: на прво место Павла Симића а на друго Николу Теофановића.

Уједно предлаже књижевно одељење, да се питомац димитријевићев Лаза Секулић, који је VII. гимназијски разред у Н. Саду с врло добрим успехом свршио, помакне из нижег стипендијског разреда од 150 фор. у виши од 200 ф. на место Павла Боте.

Главна скупшт на прихваћа предлог књижевног одељења, да се на једно упразњено место предложе његовој светости патријарху ради избора: Паво Симић и Никола Теофановић; а тако исто прихваћа и предлог, да се Лаза Секулић помакне из нижег стипендијског разреда у виши.

Молбенице са свима прилозима заједно подносе се његовој светости патријарху српском ради предузимања избора.

Бр. 39. Г. С. Књижевно одељење под бр. 24. К. одс. о. г. јавља, да је на место питомца стипендијске закладе Петра Костића, правника Николе Игића, коме је стипендија најпре била обустављена а после и одузета, што није својим питомачким дужностима одговорио, — расписан био стечај с роком од 4 недеље дана за слушаоце правних наука.

На тај стечај пријавили су се ови молиоци:

1.) Никола Игић, правник и досадањи питомац костићев, који моли, да му се не одузме стипендија, док не положи испита;

2.) Ђорђе Максимовић, питомац исте закладе, који је испит зрелости положио;

3.) Петар (Каменко) Николајевић из Стејановаца, који је III. годину права на бечком универзитету сьршио и државни испит положио, али своје сиромашно стање није потпуно доказао, са 5 прилога;

4.) Жарко Миладиновић из Чалме, који је испит зрелости на новосадској великој гимназији положио и своје сиромаштво доказао, са 5 прилога; и

5.) Марко Јеремић из Черевића, који је I. гимназијски разред у Карловцима свршио и своје сиромаштво доказао, са 4 прилога.

Пошто су прегледане све молбенице са њиховим прилозима заједно и пошто се пронашло, да се молба Николе Игића не може уважити, јер је целу годину пропустио а прописаног државног испита није положио, даље, да се не може уважити молба Ђорђа Максимовића, који и тако ужива стипендију од 300 фор., а није такав успех у наукама показао да би заслужио да се помакне у виши стипендијски разред; а тако исто да се не може уважити ни молба Марка Јеремића, који је тек I. гимназијска разред свршио; и на послетку ни молба Петра (Каменка) Николајевића, који није своје сиромашно стање довољно доказао, — то књижевно одељење предлаже за избор Жарка Миладиновића као од свију најспособнијег за питомца костићеве закладе.

Уједно јавља књижевно одељење, да су у смислу VIII. тачке последње воље костићеве позвани: парох черевићки и најстарији члан општине черевићке, да учествују при избору питомца с правом контроле.

Председник јавља, да је парох черевићки Јован Максимовић предао своју веровницу и да је од стране општине черевићке изаслан Пера Николић, који му је такођер предао своју веровницу.

Члан Љубомир Стефановић предлаже, да се и Петар Николајевић узме у кандидацију, пошто је њему познато, да је он заиста сиромах.

То исто потврђују и чланови Е. Чакра и Стеван В. Поповић.

Члан Тоша Златић предлаже, да се Никола Игић остави у уживању своје стипендије.

Члан Јован Максимовић разлажући да у смислу последње воље костићеве само ђаци черевићани док их год буде, могу уживати ту стипендију, — предлаже да се за питомца избере Марко Јеремић.

Фискал друштвени др. Илија Вучетић разлаже, да у смислу последње воље костићеве на ту стипендију имају првенство само „од најспособнијих ђака на науку синови черевићки,", никако пак искључно и једино само ђаци родом из Черевића.

Члан Јован Максимовић предлаже, да се питомац Ђорђе Максимовић помакне из нижег стипендиског разреда од 300 ф. у виши од 350 фор. — Председник износи на гласање све предлоге редом, од којих се прими предлог Љубомира Стефановића, да се Петар Николајевић уврсти у број кандидата за стипендију, а од осталих предлога не прима се ни један.

Како је већ $^3/_4$ на један сахат прошло, то се по предлогу председниковом одгађа скупштина на после подне у три сахата.

(Сршиће се.)

Предлози о преустројству управе у Троједној Краљевини.

О преустројству судбене управе.

Нацрт основе закона
о устроју судова и државнога одветништва
у краљевини Хрватској и Славонији.

(Свршетак.)

Поглавље VI.

Прелазне установе.

§. 41. Док се на темељу закона од 16. септембра 1876. (Зборник бр. 80.) из грунтовничких записника, постојећи у тако званом цивилном подручју несаставе грунтовни улошци и исти не предаду на руковођење кр. котарским судовима, имаду кр. судбени столови и кр. котарски судови у Бакру и Крижевци водити грунтовницу и од оних некретнина, за које судбени столови нису надлежни у смислу §. 26. казочнога закона.

О некретнина, лежећи у бившем крајишком подручју, воде кр. котарски судови и у напред грунтовне књиге, из којих се састављају грунтовни улошци; но грунтовница о некретнина наведених под слови б) ц), §. 26. овога закона, има се предати кр. судбеним столом.

§. 42. Уредници и службеници судбени, који небуду намештени пригодом преустројства судбених области по овом закону, остају као расположиви у ужитку својих берива за годину дана, а по том има се с њима поступати у смислу постојећих прописа.

§. 43. Они уредници и службеници досадањих судова и државнога одветништва, којим пригодом проведе устроја судова по казочном закону допадне чиновни разред нижи, или плаћа мања, задржаће за своју особу досадањи виши чин и досадању већу плаћу, и то вишак плаће као особни код одмере мировине урачуниви доплатак.

§. 44. Подчастници и узнички стражари стално намештени код кр. судбених столова бившег крајишког подручја неступају у разположивост пригодом преустројства судбених области по овом закону, те се имаду и у напред употребљавати у том својству.

§. 45. Услед казорнога закона стављају се изван крепости закона од 21. новембра 1874. о устроју судова прве молбе (Зборник бр. 55.) закон од истога дана, којим се уређују чиновни разреди и берива уредника судбених (Зборник бр. 56.) закон од истога дана о службеном одношају чланова државнога одветништва (Зборник бр. 57.) као и сви ини закона и наредбе, нарочито они постојећи и бившем крајишком подручју, који с казочним законом у опреци стоје.

§. 46. Генерални прокуратор има се именовати те закон ревизије постојећега казненога поступнива, у којем ће се поближе означити његов делокруг.

§. 47. Извршба овога закона поверава се бану, који ће одредити и дан, којега ће ступити у живот судови и државно одветништво устројени по овом закону.

А. Исказ

службених категорија, чиновни разреда као и берива чиновника судбени области и државнога одветништва у краљевини Хрватској и Славонији.

I. Переводно особље.

Председник врховнога и укиднога судишта, разред III. 6000 ф. стан 500 ф.

Председник призивнога судишта разред IV. 4500 ф. стан 450 фор.

Већници врховнога и укиднога судишта, разред V., 3800, стан 400 генерални прокуратор код врховнога и укиднога судишта, разред V. 3400 форинти стан 400 фор.

Већници призивнога судишта, председници судбених столова, државни надодветник разред VI. 2800 и 2400 фор. стан 350 фор.

Већници код судбени столова, државни одветници, заменик државнога надодветника, већнички тајник код врховног и укидног судишта, разред VII. 1800—1600 ф. стан 300 ф.

Котарски судци, заменици државних одветника I. разреда, већнички тајници код призивнога судишта, тајнички пристав код врховнога и укиднога судишта, разред VIII. 1400 и 1200 ф. стан 250.

Судбени пристави I. разреда, заменици државних одветника II. разреда, тајнички пристави код призивнога судишта, разред IX. 1100 и 1000 фор., стан 200 фор.

Судбени пристави II. разреда, раз. X. 900 и 800 ф. стан 150 фор.

II. Писарско особље.

Равнатељ помоћни уреда код врховнога и укиднога судишта, равнатељ помоћних уреда код призивнога судишта, разр. VIII. 1400 и 1200 фор. стан 250 фор.

Пристави помоћних уреда код судбених столова разред IX. 1100 и 1000 фор. стан 200 ф.

Официјали врховнога и укиднога судишта, официјали призивнога судишта раз ед X. 900 и 800 ф. стан 150 фор.

Официјали код судбених столова раз. XI. 700 и 600 ф. стан 100 ф.

Писари код призивнога судишта код судбених столова и которски судова, тамничари код судбених столова разред XII. 500 фор. стан 100 ф.

III. Грунтовничко особље.

Водитељи грунтовних књига код судбених столова, разред X. 900 и 800 ф. стан 150 ф.

Грунтовничари код судб. столова, грунтовничари уједно равнатељи писарне код котарски судова, разред XI., 700 и 600 фор. стан 100.

Б. Исказ

категорија и берива подворничко-надзорнога особља код судбени области у краљевини Хрватској и Славонији.

Већнички послужитељи код врховнога и укиднога судишта и код призивнога судишта 450 ф. стан, 60 (Одело у нарави или одштета у паушалном износу годишњи 40 ф)

Вратар код врховнога и укиднога судишта, затим подворници код врховнога и укиднога судишта код судбених столова и котарских судова 400 и 350 фор. стан 60 фор. (Вратару иде свечано одело у нарави. — Одело у нарави или одштета у паушалном износу годишњих 40 фор.)

Помоћни подворници код призивнога судишта код судбених столова и код котарски судова, 300 ф., стан 60 ф. (Одело у нарави или одштета у паушалном износу годишњи 40 фор.)

Шта да мислимо — шта да верујемо?

У последње време некако нам је суђено да све из тога злокобнога „П. Лојда" дознајемо неке лекције, неке напомене, неке вести, које су веома непријатне, чудне, у стању да јако узнемире и раздраже наше јавно мишљење. У једноме од последњих бројева тај пештански лист доноси оригиналан телеграм из Петрограда, који овако гласи: „Бечки дописник „Новога Времена" јавља томе листу, да је Аустро-Угарска са Србијом закључила тајну конвенцију, по којој се аустро-угарској војсци за извесне случајеве даје право да кроз српску земљу прође. Слична је понуда учињена и кнезу црногорскоме. „Ново Време" отуда изводи и закључује, да Немачка и Аустро-Угарска кују неке замашне планове против Русије". Ето такву нам вест доноси „Пест. Лојд." Кад смо ту вест прочитали нама су некако чудно заиграла она црна слова на хартији, и у први мах нам дође да се онако по старински, као нека стара баба, прекрстимо и да узвикнемо „буди бог с нама!" Одиста, шта да верујемо, шта да мислимо о тој кобној вести? Је ли то само нека неслана шала и досетка некога дописника, који хоће да учини мало сензације и да саопшти нешто „пикантно", је ли то тенденциозно измишљено, је ли то само неко непоуздано нагађање „по чувењу" или збиља има у томе страшне истине? Стаје нам памет, гроза нас хвата, кад само помислимо, да то још може бити истина. Да ли је збиља могућно да се роди такав српски државник, коме би ма у коме кутићу његовога мозга могла да се излеже и да поникне ма и најудаљенија мисао о таквој конвенцији са Аустро-Угарском. А шта и шта већ није данас могућно, пошто смо толике ствари, толика кобна „изненађења" доживели и преко главе претурили! Па ипак — за сада још са резервом бележимо горњу вест и уздржавамо се да свом жестином по заслузи жигошемо такав издајнички акт, као што би била таква конвенција са Аустро-Угарском.

Ми смо већ више пута имали прилике и повода да сасвим отворено, без устезања и увијања кажемо свој суд о целокупној а посебице о спољној политици напредњачке владе, ми смо се противили тој политици и осудили смо је, јер је по нашем дубоком убеђењу погрешна и штетна. Па кад је такво наше убеђење, онда никоме неће бити чудно нити нам се може замерити, што нити имамо нити можемо имати вере у политичку мудрост, смишљеност и озбиљну поузданост напредњачке унутрашње и спољне управе, што не можемо имати вере и уздања, да ће у рукама такве управе интереси ове земље бити увек добро очувани и заштићени. И баш с тога морамо и нехотице да сумњамо, да страхујемо, да будним оком вазда стражаримо те да пратимо и бележимо сваку појаву, сваку вест, која се тиче нечега, што битно утиче, дубоко засеца у унутарњи или спољни положај наше земље. С тога и горњу вест не могосмо тек онако пропустити као неки обичан новинарски глас, као неку обичну дневну новост, која промакне и нестане у свакидашњем жагору, него се нарочито на њој устависмо и тражимо обавештења, тражимо извесности. Ствар, о којој та вест говори, и одвише је крупна, одвише кобна и страшна, те не можемо равнодушно преко ње претрчати, него с правом тражимо од владе, да нас о томе што пре обавести.

Ова је земља, толико напаћена и измучена, већ много што шта претрпела и препатила од својих синова, од својих крупних и ситних државника, који су се много пута несмишљено и лакоумно титрали њеном чашћу, њеним благостањем и њеном будућношћу, па иза толикога скупога искуства она има пуно права, да сваког тренутка буде потанко и тачно извештена о свему, што се њене судбине тиче и о њеној судбини ради; ту не може и не сме бити никакве тајне, никаквога сакривања иза застора некаквих потајних дипломатских преговора и угодаба, никаквога премудрога дипломатскога ћутања, кад се тиче тако кобнога и крупнога питања, хоће ли ова земља после свега, што је већ препатила и преко главе претурила, испити чашу искушења и понижења баш до дна те доживети још и ту страшну и нечувену бруку, да једнога дана по некаквој тајној конвенцији осване аустро-угарски војник на њеној граници с правом тражећи улаз и пролаз. Не можемо још да верујемо, да би се могла наћи ма која влада, која би тако што учинила. Зар би се збиља могла наћи издајничка рука, која би такву конвенцију потписала? То је питање, које већ није више партајско, које се не тиче рачуна и планова ове или оне партије, него то је питање

опште народно, питање земаљско, које се једнако тиче свакога грађанина, ма којој он партији припадао, јер је у томе питању ангажована част и најближа будућност целе земље. Зар да независна краљевина Србија дочека и доживи оно, што се ни вазалној Србији није никада десило? Свакоме је познато, у каквоме се стању налазила наша земља у време кримскога рата; осим тога што је била вазална и зависна, она још беше унутра растрзана плеткама, смутњама и борбама себичних и грамзивих великаша, она беше крајње ослабљена и по слабој и млитавој управи, која је била на крми државе, она беше тркалиште и врзино коло страних утицаја, конзули су се ширили по конаку српскога владаоца, па ипак та тако утучена и вазална Србија имађаше још толико снаге, да у кримскоме рату објави и одржи своју неутралност те да ни један стран војник не стане на њу ни кроз њу прође. Тако је тада било, па зар сада као независна краљевина да отвори своју границу страној па још аустро-угарској војсци, зар сад да народ српски после тако скупо искупљене и извојеване независности опет тужно узвикне ону своју изреку „тешко земљи којом војска прође“? Зар то није питање од најзамашније опште — земаљске важности, зар се то не тиче свакога, ма којој он партији припадао, зар не мора свакога Србина то у највећој мери интересовати, у чему је та ствар, што је са том конвенцијом, зашто та вест од времена на време редовно искршава и шта то значи? Још једном дакле најозбиљније, у интересу земаљске части и ради успокојења јавнога мишљења, тражимо и очекујемо од владе, да нас у најкраћем року о томе обавести.

(„Братство.“)

Кр. табла у Будапешти

раздељена је од 1. октобра (рим.) на сенате, као што иде:

I. грађански сенат. Сенатски председник: др. Бела Барта; судије: Јосип Лаца, Адолфо Обершал, Валентин Чоок, Александар Ердељи, Гаврa Шаита, Стеван Блашковић, Фрања Телески, др. Конрад Имлинг, Адам Флук, Геза Шмит. Сенатски бележници: др. барон Ф. Сенткерести, Стеван Бошњи, Бела Бекеш.

II. грађански сенат. Председник сената: Константин Рајс; судије: Јосип Лендвајн, Људевит Немет, Антун Мирт, Стеван Хлавач, Коломан Козари, Ото Вебер, др. Корнел Емер, Стеван Климко, Абас Асталош, Карло Хивеш. Сенатски бележници: Теодор Стојковић, Густав Бекшић, Михајило Маркош.

III. грађански сенат: Председник сената: Алексије Сабо; судије: Геза Фаркаш, Алберто Сабо, Жомбор Козма, Јован Немет, Гаврa Босић, Васа Васиљовић, др. Т. Кисели, Ладислав Сабо, Андрија Адам, Мор Ваги. Сенатски бележници: Јосип Шаркањи мл., Људевит Регнер, Алекс. Слави.

IV. грађански сенат. Председник: Ђорђе Рат; судије: Александар Дани, Сигмундо Касап, Јован Слобода, Александар Папанек, Антун Травник, Фрања Ефнер, Антун Марцеља, Јулије Пуки, Едмундо Врана, Елемер Бернат, Јевђен Хамерзберг, Јевђен Хорват. Сенатски бележници: Људевит Грегоровић, др. Јован Лазар, Карло Нађ, Ото Рац.

V. грађански сенат. Председник: Лео Маршалко: судије: Теодор Регер, Стеван Хетвеји, Јован Ковач, Ладислав Саси, Антун Орос, Атанасије Кимпонерију, др. Петар Деспинић, др. Никола Рајић, др. Никола Фењеш, др. Атанасије Маријанеску. Сенатски бележници: Јов. Пастори-Роза, Јосип Мар, др. Тибор Модер.

VI. грађански сенат. Председник: (упражњено место); судије: Илија Хорват, Јулије Јанковић, Карло Пошфаји, Корнел Липтаји, Алојзо Кнор, Ђорђе Гуда, др. Х. Стефанидес, др. Теодор Венцел, др. Десидер Хорват, Август Готл; сенатски бележници: Костантин Тирк, др. Јован Хорват, Јевђен Гинделе.

VII. Грађански и урбарски сенат. Председник: (упражњено место); судије: Павле Оштфи, Ладислав Черге, Сигмундо Балажовић, Људевит Керестсеги, Карло Сердахељи, Људевит Серемлеј, Антун Сили, др. Геза Бернат; сенатски бележници: Јован Немет, др. Густав Тери, Људевит Олшавски.

I. Кривични сенат. Потпредседник: др. Карло Вајкај; судије: Адолфо Калаји, Јевђен Поповић, Стеван Ђарфаш, др. Јосип Секељ, др. Игњат Најбергер, Михајило Мутшо, Јосип Балег, Леополдо Мадараш, Петар Немет, Волфганго Сел, Геза Золтан; за Реку: Антун Марцеља; сенатски бележници: Виљем Малатински, Ладислав Петко, Елемир Сас.

II. Кривични сенат. Председник: Дмитар Хорват; судије: Мор Тамчањи, Александар Халмађи, Марко Надашки, Људевит Малатински, Антун Фај, Стеван Бибо. Вартоломије Валкај, Едмундо Недецки, Стеван Марки, Алберто Мезеји, сенатски бележници: бар. Бела Рудњански, Золтан Сентиванји, Андрија Рикли.

III. Кривични сенат. Председник: Јосиф Шаркањ; судије: Едмундо Килеји, Албин Заводи, Антун Римељ, Александар Теофаповић, Имра Новак, Алесандар Селеји, Фрања Стер, Карло Гергељ, Јосип Пекер, др. Гедеон Ухљарив; сенатски бележници: Геза Маржо, Сигмундо Рат, Аврам Павловић, Фрања Дацо.

IV. Кривични сенат. Председник: Јован Немет; судије: Михајло Лазар, Јулије Јакобфалвај, Ладислав Багфалви, Јулије Хеђеј, Јосип Брајтшвер, Ладислав Чидер, Аврам Берлогија, Фрања Чато, Доминик Петерфи, Александар Нађ; сенатски бележници: Павле Полгар, Фелике Хорват, Јевђен Хорват, Александар Гергеји.

V. Кривични сенат. Председник: Сигмундо Беети; судије: Стеван Кудлик, Алојзо Влад, Стеван Белааг, Антун Розенберски, Александар Вечеји, Александар Кун, Герхардо Болвари, Гаврa Барца, Људевит Кулчар, Имра Пулц; сенатски бележници: Петар Козмуца, Ахаз Кишфалуди, Људевит Шолтес.

Менични, стецишни, трговински и рударски послови. Председник: Фрања Карап; судије: Никола Агорасто, др. Сигмундо Дечеји, Карло Фабри, Бела Верешмарти, Јосип Зубруцки, Никола Хепеш, Едмундо Нађ, Адолфо Кох; сенатски бележници: Стеван Холењи, др. Ђорђе Јанчо, др. Антун Њевицкеј.

Освештавање заставе словенске раденичке задруге

у Трсту 12. (24.) септембра.

Словенска раденичка задруга у Трсту постоји тек од год. 1880., али се ипак за то кратко време јако развила, тако да она данас има 760 мушких чланова и 220 женских чланица и преко 8000 фор. аустр. вр. у главници разполаже.

Председник је исте задруге Виктор Доленц који је у словенском народу врло признат и чувен са свог неуморног рада на пољу развитка и напредка словенског народа у Приморју.

При светковини овој учествоваше међу осталим задругама из околине Трста још и загребачка певачка задруга „Коло“ и „Соко“ заједно са заставама.

Око пола 9 сахата пре подне крене се словенска раденичка задруга са својом новом заставом у пратњи осталих задруга и многобројног света до места, где ће се освештавање заставе одржати, а то је до св. Јована цркве на крају вароши Трста. Уз пут свираше приморска капела.

Освештавање заставе држало се на пољани преко од цркве св. Јована. Беше ту начињен храм, с једне стране храма подигнут леп шатор за царског заступника баруна Претиса, а с друге стране за госпођу његову супругу, која је као кума при овој светковини заступала њено Височанство царевићку Стефанију.

За време освештавања заставе беше присутних преко 15.000 душа.

По свршеном свечаном чину привеже госпођа Претис богато израђену пантљику на заставу, које је царевићка Стефанија, као кума исте задруге, за спомен поклонила. За тим се и словенске госпође из Трста привезале на заставу дивну пантљику од црвеног сомота, као за спомен.

За тим је председник Виктор Доленц држао дивну беседу и у првом реду је наздравио његовом и њеном Величанству цару и царици, у другом реду његовом Височанству престолонаследнику Рудолфу као протектору ове задруге и њеном Височанству царевићки Стефанији, на које се свагда одазваше сви многобројним „живео“. (Морам приметити да Словени у Трсту и околини никад не кажу „живели“, већ само „живео“, па макар стотинама особа наздрављено било, и свираше како приморска, тако и царска војна капела царску химну.)

После ових наздравица поздрави председник баруна Претис и његову госпођу, градоначеника др. Базона и све остале присутне госте, и при свршетку своје сјајне беседе озбиљно позове задружне чланове, да буду свагда на раду прилежни и сложни као што и слике представљају на застави, а то је с једне стране кошница, а с друге с лева Талијанац и пуз њега котва, а с десна Словен и пуз њега тестера, и један другом чврсто руке држе, а над њиховим главама анђео, па им венце меће, а испод обојице стоји грб са насловом: „У слози је моћ.“

У пола 1 сахат беше велики банкет, где присуствоваху до 350 особа, а после ручка беху ови знаменитији говори држани: земаљски посланик Набергој наздравио је Његовом и Њеном Величанству цару и царици. Председник Виктор Доленц престолонаследнику Рудолфу и царевићки Стефанији. За тим следоваше разне наздравице задругама и гостима и при банкету свираше за цело време приморска капела.

У 5 сахата свршен је банкет и у 7 сахата у вече беше беседа с игранком, на којој присуствоваху до 4000 душа. После свршеног програма беседе, која је на све опште задовољство испала, започне игранка и трајаше весело до зоре.

Желети би било, да се у словенском народу у приморским крајевима више тави дичних и врлих особа нађу, као што је досада на свом пољу рада неуморни председник истог друштва Виктор Доленц који је ради напредка и развитка свог народа, напустио свој трговачки рад (који није незнатан био) и од сада ће издавати словенски лист и словенску штампарију у Трсту створити.

Ја од срца кличем: живио таки дичан и славни син Словенаца, Виктор Доленц, и дај боже стотинили се исти таки.

К. А. Д.

ДОПИСИ.

Вуковар, 19. септембра. (О катастрофи на осечком железничком мосту.) У последње време опажало се, да је осечки мост, по којим железнички влак прелази, у врло рђавом стању, те с тога је дотични главар постаје железничке био опоменут, да забрани прелазак преко истог моста. Али он се не даде ни од кога наговорити, него присиљаваше дотичне машинисте, да преко ићи морају.

Дана 11. септембра дође истом главару осечке железничке постаје један воденичар и рече му, да су усљед силне воде стубови истога моста изглодани, и да се бојати, да се мост не ће срушити. Дотични пак главар није обраћао никаку пажњу на ту воденичареву опомену и савет.

Дана 11. септембра, на дан грозне несреће, каквој мало равних има, пређе исти влак, који је после подне истога дана страдао, ишао из Беча у Осек преко истог моста, и тада се је опазило, да је мост у страшно рђавом стању и да се је при прелазу влака страшно љуљао. С тога опомене дотични машиниста заповедника постаје, да се може највећа несрећа догодити и да он више преко истог моста са влаком прелазити не ће. Дотични пак заповедник постаје сматраше то за шалу и заповеди му, да мора са влаком преко ићи, иначе губи службу. Усљед таке страшне претње мораде он, отац од неколико деце, наставити свој грозни пут.

Све те опомене и савети не би истог заповедника а ни дотичне мернике тако обтерећавале, да није истога дана сам осечки мерник обратио велику пажњу на исти мост, да се може срушити, и усљед те опомене морадоше извести комисију, да изврди стање моста. У пола дванајест сахата изиђе комисија на мост и усљед њеног прегледања буде закључено, да је мост „још“ за десет година за прелаз способан.

Усљед тога закључка мислило се, да је прелаз преко истога моста без икакове опасности сигуран, али као што ћете мало ниже видети, љуто се преварише; гг. мерници истим закључком потписаше себи сведочбу грозна незнања, а дотичне једне путнике усљед свог струковног незнања лишише најмилијег им блага, лишише их — живота.

Као што рекосмо, дан 11. септембар био је за варош Осек грозан и судбоносан, а за целу монархију редак пример несреће. Наступило је подне, а влак се имаше у 1 сахат и 45 минута да крене. И заиста у горе речено време крене се влак, приспе пред мост и уђе већ и у сам мост до половице. У том тренутку заљуља се мост два пут и наједанпут се зачу грозна тутњава и ларма. Железнички мост у дужини од шест метара провали се под влаком. Локомотива са 4 вагона, пуна људи и коња, пропадне у воду и немогаше ју ни са чакљама доватити под водом, а камо ли видети. Четири вагона са проваљеним делом моста пливаху над водом, два вагона висила су над водом, од тих је један поштански а други путнички, који је се на две поле разцепио; један је пао сам доле у воду и тај се заједно са људима утопи; остали вагони сиђоше са шина. Број погинулих означује се на 26. Машиниста и спомоћник му искочише у воду и спасоше се. Један радник на истом мосту падне такође у воду и удава се. Осим тога подавило се до 70 коња.

Грован ли то призор беше за гледање, како људи из пливајућих вагона вире и склопљеним рукама моле за помоћ. У истом тренутку дођу воденичари на дванајест чамаца и са сикирама отворе и спасу, што се спасти дало.

Од погинулих путника већином су војници, који се враћају из Босне. Од цивилиста има их лако озлеђених, а васпитатељка грофа Михаловића полупала је јако главу. Од оних, који су из воде спасени, седморица су већ идуће ноћи умрли.

Ж. С—ћ.

Вршац, 19. септембра. На заставину вест, да се Лаза Нанчић убио, похитам амо, како би се о свему тачно известио, те вам сада могу резултат рећи: да је Лаза Нанчић рањен, али да живи. Чудновато ми изгледа, да до сада с никоје стране то токорсе самоубијство није у „Застави“ демантовано. (Ми смо га сами демантовали. — У.) у првом реду од самог пошиљача оног злокобног телеграма а после од Лазиних овдашњих личних и начеоних пријатеља. То је доиста срамота, држати кроз читаву недељу дана пошт. читалачки свет „заставин“ у обману!...

Елем та ствар овако стоји. Са једним пријатељем био је Нанчић у лову, пријатељу окачи се несмотреношћу пушка и том приликом буде Нанчић у леву руку рањен, што је још истог дана писмом матери јавио, додав, да је могућност да ће изгубити ампутирањем рањену руку. Писмом пак од понедеоника јавља, да се са лечницима конзултовао, да се рука не мора сећи, пошто није ниједна кост повређена, а телеграмом од петка на дан, кад се овде читала „заставина“ пропратница, добише његови доцне у вече вест да му је већ боље.

Нови Сад, 21. септембра. У прошлу недељу била је овде депутација српске општине старо-бечејске да поздрави свог новога дијецезана г. епископа Василијана Петровића. У депутацији су били г. Иса Дебељачки председник црквене општине, даље г.г. Стеван Завишић, Н. Петковић и капелан Младен Јосић. Г. Дебељачки је поздравио лепом беседом г. епископа; међу осталим се и дотакао питања, да ли ће се скоро обавити избор старо-бечејског проте. Г. епископ се захвалио на поздраву а на спомињање избора протиног, дао је онако кроз прсте провидети, да ће тешко доћи до избора, него да ће се — по примеру патријарха — прота по свој прилици наименовати. Можемо мислити, да та вест није баш обрадовала Србе бечејце. У осталом не треба да се наши потиски диштрикћани због овога у бригу бацају, јер ово по нашим црквено-народним установама не може бити, а најмање се право избора може онима окрњити, који су то и пре данашњег рескрипта вршили, као што је то у диштриктским општинама било.

НОВИЈЕ.

— „Н. Сл. Преси“ јављају из Прчња, да је 14. ов. м. опет било буре у Боци Которској и да је гром опет убио два пољска стражара (!) на Голом Врху од мобилног батаљуна Филиповићеве пешачке пуковније, Неколико тешко рањених војника од Филиповићеве и алеманове пуковније донети су 15. о. м. у которску болницу.

— Некадањи српски министар полиције, а садашњи државни саветник, Никола Кристић, послат је као повереник у ваљевски округ, да га очисти од хајдуковања, које је онде преотело мах.

— До 18. о. м. није инглески кабинет још ништа био одговорио на ноту, којом га је Порта запитала, кад ће инглеска војска отићи из Мисира.

— Повереништво, што је у Кахири само за то постављено, да суди бунтовницима, започело је 18. о. м. свој посао.

Разне белешке.

(Из Панчева) пишу нам: Један трговац који је поред свога посла и у том забаву имао, да птице негује, и лепу је крајцару за то добивао, падне случајно у искушење и због незнатне кривице буде осуђен на 14 дана затвора. Кад је из затвора пуштен био и кад је кући дошо, а он пре, но што се жени и деци јави, оде управо у ону собу, у којој су му разне птице у кавезима стајале, кавезе редом отвори и птице пусти на слободу, велећи: „Идите, уживајте слободу. Уверио сам се, да је тешко у затвору бити.“ Кад је тако, шта можемо онима власницима пожелети који човека, ни крвав, ни дужна, по више времена слободе лише?

(Жетва на земљи.) Да на нашој земљи није свуда једно годишње доба и да за то и жетве не падају свуда у једно време, то многи знају. Али да су у години само 2 месеца, кад нема нигде жетве, то многи не знају. С тога држимо за вредно, да изнесемо пред наше читаоце, кад где жетве падају на нашој земљи. У Аустралији, Новом Селанду, у највећем делу Чила, и у неким крајевима Аргентине жетва је месеца јануара; фебруара месеца почиње жетва у Источној Индији, па идући даље на север, свршује се у марту. Мехико, Мисир, Персија и Шам (Сирија) жању у Априлу, а у северној Малој Азији, у Китајској, Јапану, Тунису, Алжиру и у Мароку у мају. Јуна месеца жање се у Калифорнији, Шпањолској, Португалији, Италији, Грчкој, Сицилији и у неким јужним окрузима Француске. У осталој Француској, Аустрији, Угарској, јужној Русији и у највећем делу сједињених држава у Сев. Америци жетва је у Јулу; а августа у Немачкој, Белгији, Нидерландској и у Канади. А септембра жање се у: у Шотланду, Шведској, Норвешкој, неким деловима северне Канаде и у Русији, а у северној Русији и у Француској довршује се жетва тек октобра месеца. Остају дакле само новембра и Децембра, кад на читавој земљи нема жетве.

„Р.“

Српској читалачкој публици.

Са идућим бројем нашег листа ево истиче и трећи месец друге године од како овај лист излази.

Са свих страна чују се радосни гласови, како је ова година тако лепо понела сваким беричетом, да ће наш народ бити много вољнији, да потпомогне јаче материјалном снагом сваку добру и корисну ствар. Летина је већим делом дошла до руке и изишла већ и на трг; људи су се оновчали и сад би било зар већ и време, да и српска књижевна подузећа, која раде за општу корист, осете топлију потпору од стране нашега народа.

На место те топле и родољубиве потпоре ово наше књижевно подузеће „Српске илустроване новине,“ осећа хладан дах смрти, којаму се приближује лаганим али сигурним кораком.

Хладна карика српскога немара стеже се оном младом подузећу нашем све то већма око врата и гуши га толико, да му је већ у подгрлац дошла душа.

Узалуд што су српски писци и уметници дивним родољубивим жаром пригрлили овај лист, кад српска читалачка публика, која броји с ову и с ону страну Саве, Дунава и Драве, неколико хиљада српских интелегентних људи: свештеника, учитеља, професора, адвоката лекара, разних чиновника, имућнијих трговаца и занатлија, подсеца беспримерним немаром живе животу и опстанку овога листа. Дојако су бар млађе Српкиње наше марилеза српску књигу и листове — а сад као да је и у њих угасио се тај родољубиви осећај.

Да ко броји, набројио би лако до десетак хиљада српских кућа у које може да се простире српска књига и лист — и из свих тих кућа нема за „Српске Илустроване Новине“ више од четири стотине претплатника!

Борцу за светле и лепше дане није тешко кад славно падне и погине на бојишту — он ће живети и даље у делу своме; ал мука га мори кад чами у тамници где га пију змије и закрепи.

Та мука трује и живот „Српским Илустрованим Новинама.“ Ми чамимо и пиштимо у тамници српског немара, а гује и закрепи што нам пију крв нашу јесу на хиљаде туђих, понајвише немачких илустрованих листова, које држе српске куће!

Шта значи то кад до седамдесет српских писаца и уметника раде на овом јединном српском илустрованом листу а у једној од првих српских општина има наш лист 20 а немачки лист „Über Land und Meer“ 60 претплатника у српским кућама!

Зар тешка и оскудна времена да гуше и даве само српске листове, да потискују српску књигу? Зар боље године да потпомажу само туђинце?

Ако тако устраје још и даље, српски писци ће морати са болом у души престати да

осећају у себи дужност, да раде и даље за публику, када она немари за њихове радове. Вара се свако који мисли, да се нама, који радимо пером и кичицом у оваким приликама мили овај посао. Ми га радимо према општем немару крвљу срца нашега и да немамо уздања у боља времена, да не осећамо тако јако у себи, колико смо дужни да радимо, да војујемо да свану ти бољи дани — ми би по потпори наших савременика сви давно бацили копља у трње.

Но пре него што ћемо учинити то, ми ћемо ево још једном јавно да апелујемо на боље и родољубивије људе у Српству и да им метнемо на срце ове тешке јаде не само наше, но и свију колега наших.

Без живљења обилатније потпоре свенуће сви српски забавни и поучни листови, један за другим. Наш је лист можда први коме се копа рака на гробљу српског новинарства — али он ће истрајати огромном жртвом свога издавача и потпором сарадника још до нове године 1883. Ако тада мора да падне, пашће не што му је дотрајало снаге, но што га је Српство само силом гурнуло у гроб.

Толико смо дужни били рећи у једанаестом часу — а на појединим родољубима је, да делом докажу, да желе и даље опстанак овоме листу.

Уредништво „Српски Илустровани Новина."

Распис награда.

„Матица Српска" расписује из фонда Јована Наке В. С. Миклушког за годину 1883. ове награде, тражећи, да за њих напишу:

I. Ова дела:

1.) Роман, драма или шаљива игра, приповетка или новела из српског живота. — Награда од 50 до 500 фор. — Рок Петров-дан 1883.

2.) Срем и Фрушка Гора са историјског, културно-историјског, географског и народописног гледишта. — Награда од 300 до 500 фор., по вредности и величини дела. — Рок Петров-дан 1883.

3.) Књига за народ о заразљивим болестима. — Награда 100 до 300 фор. — Рок Петров-дан 1883.

II. За чланке за „Летопис":

Естетичка, научна или историјска расправа из српске књижевности. — Награда од 100 до 300 ф. — Рок Петров-дан 1883.

Дела се могу послати или под именом писчевим или безимено по уобичајеном начину.

Рукописи се не враћају.

Награда се надаје тек онда, кад писац дело поднесе на штампано, осим ако с „Матицом" о томе што друго не уговори.

Награда се губи, ако писац своје дело не изда на свет за годину дана, а међу тим није што друго уговорио.

Писац је дужан од свога награђеног дела, кад га штампа, уступити „Матици" 25 комада.

Чланци за „Летопис", као и награђене новеле или приповетке, штампају се најпре у „Летопису", а после остаје право и писцу и „Матици", да их могу прештампати и посебице.

Према количини преосталога новца „Матица" је вољна примати и по вредности награђивати и друга научна, популарно-научна и забавна дела, саставе и чланке, остављајући писцима да могу слободно бирати предмете.

Нарочито се напомиње, да је главна скупштина овластила књижевно одељење и одбор, да могу издати из фонда накиног награде и оним чланцима и делима, која дођу и мимо расписане награде, или која су већ стигла, па се налазе на оцени, и то у течају године и пре скупштине, ако књижевно одељење или одбор пронађу, да приослани саставци заслужују, да се награде.

Из главне скупштине „Матице српске", у Новоме Саду 4. (16.) септембра 1882.

Председник „Матице Српске":
Др. Ђорђе Натошевић, с. р.

А. Хаџић, с. р.,
секретар.

Распис награда.

Из закладе Јована Остојића и жене му Терезије рођ. Зовукове расписују се за годину 1883 ове награде:

1.) Историја новије српске књижевности од како се појавио у њој Вук Ст. Караџић па до данас. — Награда 50 дуката. — Рок 31. декембар 1883.

2.) Понавља се награда од 50 дуката за „Популарну естетику за одраслије женске." — Рок 31. декембар 1883.

Уједно се напомиње, да рок прошле године расписаним наградама истиче 31. декембра 1882.

Те су награде ове:

1.) „Каква ваља да је Српкиња у кући и у друштву". — Награда 50 дуката; и

2.) Расправа о Буњевцима. — Награда 100 дуката.

Дела за расписане награде могу се послати или под именом писчевим или безимено по уобичајеном начину.

Рукописи се не враћају.

Награђени рукописи штампаће се или у „Летопису", или посебице према договору са писцима.

Награда се губи, ако дело за годину не угледа света, а међу тим писац није што друго с „Матицом" уговорио.

Од награђених дела, која се посебице штампају, дужан је сваки писац уступити „Матици" 25 комада.

Из главне скупштине „Матице српске", у Новоме Саду 4. (16.) септембра 1882.

Председник „Матице Српске":
Др. Ђорђе Натошевић, с. р.

А. Хаџић, с. р.
секретар.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

„СРПСКЕ ИЛУСТРОВАНЕ НОВИНЕ"
број 29-ти

овај садржај: Забава: Шумарева ћерка. Приповетка из српскога живота. Књига друга од С. В. П. — Песништво: Краљ Вукашин. Драма Драгутина Ј. Илијћа. — Српске старине: Патријарха Арсенија IV. Јановића од Шакабент-потомство, и последњи потомак који још живи. — Превода: Асја, приповетка Ивана С. Турњењева. — Песме: Не ће умрети, од Благоја Бранчића. — Српкињи, од Св. В. — Историја: Народни препороћај Срба Лужичана у Саксонији од А. Гиљфердинга. — Из разних крајева. Успомене из Италије: Верона, од Др. Ђ. Дере. — Беседништво: На гробу младог сликара и живописца, говорио Петар Ј. Петровић. — Књижевност: Србија и Македонија, реферат Ј. Ж. Реалке и гимназије, реферат М. Петровића. — Научне новости. — Уметничке новости. — Знаменити Срби: Урош Стеф. Несторовић. — Друштва: Главна скупштина „Матице Српске." — Уз наше илустрације: Христос пада под крстом. Смирена оданост. Продаја роба драгокупа. Прва цигара. — Књижевне белешке. — Читуља. — Српској читалачкој публици. — Исправак. — Слике: Урош Стеф. Несторовић. Христос пада под крстом. Рељев хрватскога вајара Рендића. Смирена оданост, по слици Луја Деламба. Продаја роба драгокупа. По слици В. Верешчагина. Прва цигара. Биста Емила Марзилиа.

„Српске Илустроване Новине" излазе сваких 15 дана на два пуна табака, а цена им је за Аустро-Угарску 4 фор. полугодишње, или на 3 месеца 2 ф., за Србију, Црну Гору и друге крајеве 12 динара полугодишње, односно 6 динара на 3 месеца. Претплату у Србији примају све тамошње књижаре, а у осталим крајевима умољена г.г. скупљачи, као и накладна штампарија А. Пајевића у Новоме Саду.

„НЕВЕН"
ЧИКА ЈОВИН ЛИСТ

доноси у своме седамнајстом броју за 1882. ове чланке: 1. Слушајте оца (свршетак) од Милорада. 2. Дивља мачка (са сликом.) 3. А ратос таке љубави (са сликом) од Чика Јове. 4. Дуга од Браца Светомира. 5. Езопова басна (са сликом). 6. Нешто о Хиневима (са две слике). 7. Све има своје време. 8. Олакшица у несрећи. 9. Пут у Раваницу (свршетак) од браца Јове. 10. Запамтите ово. 11. Ала је то чудновато (са сликом). 12 Даштања. 13. Чика Јовина пошта.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу Dr. Jov. Jovanović Wien, Währingerstrasse 9. — „Невен", чика Јовин лист, излази два пут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор., на пола године 2. фор. За Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 нов. на пола године, и шаље се на адресу

Штампарије А. Пајевића
у Новом Саду.

МЕТЕОРОЛОШКИ И ХИДРОМЕТАРСКИ ИЗВЕШТАЈ
од 16 до 22. септембра (по рим.) 1882.

Датум	На 0° сведено стање барометра Милим. 700 + 6h	2h	10h	Средина	Влага у процента 6h	2h	10h	Средина	Притисак паре у милиметра 6h	2h	10h	Средина	За 24 сата температура најниска	највиша	Температура ваздуха по Целзијевој скали 6h	2h	10h	Средина	Небо ведро = 0 сасвим облачно = 10 6h	2h	10h	Средина	Правац и јачина ветра. Нимало ветра = 0 Најјачи ветар = 10 8h	2h	8h	Висина	Врста	Падеж за 24 сата у милиметрима	Висина воде у Дунаву у метрима	Висина воде под земљом у метрима	Температура воде по Целз.	Примедба.
16.	54·0	54·5	54·8	54·4	75	63	61	66	11·5	13·8	10·7	12·0	17·2	23·7	18·1	23·7	20·2	20·7	6	8	7	7	NW_4	NW_4	N_5			4·45	4·33		18·5	
17.	54·4	53·5	51·1	53·0	69	50	61	60	10·5	9·7	10·7	10·3	16·8	22·5	17·7	22·2	20·2	20·0	7	5	10	7	NW_3	NW_4	NW_6			4·39	4·35		18	
18.	51·3	51·2	52·2	51·6	81	59	84	75	11·5	12·8	12·7	12·3	16·5	24·2	16·9	23·5	17·8	19·4	6	6	8	6	NW_5	NE_5	N_4	8·4	кина	4·27	4·32	Од 1/2 3h грмило и сијало до 10h у вече с прекидањем	17	
19.	52·8	52·9	53·1	52·9	75	60	78	71	10·8	12·0	11·4	11·4	15·8	23·5	17·0	22·5	17·2	18·9	5	6	6	5	N_5	N_4	N_5	0·3	„	4·20	4·33		17	
20.	52·5	51·5	49·3	51·1	92	60	80	77	12·3	12·4	11·8	12·2	15·5	23·6	17·4	22·8	17·4	18·6	2	4	3	3	N_4	N_3	N_4	4·0	„	4·14	4·33	После 2h сата после подне грмило, пљуска. 1/2 7h после подне грми и пада киша	17	
21.	48·0	46·0	44·9	46·8	89	90	87	88	12·1	14·7	12·5	13·1	15·5	20·2	17·4	19·0	17·2	17·4	8	10	7	8	N_4	SE_2	SE_4	1·4	„	4·13	4·25		17	
22.	46·7	46·5	48·1	47·1	91	55	90	79	10·4	10·7	10·4	10·7	12·8	22·5	16·1	21·4	14·2	16·1	0	0	8	3	SW_7	SW_3	SE_3	38·5	„	4·23	4·26		17·5	

ТРГОВИНА И ПРОМЕТ.

СТЕВАН КОСТОВИЋ
КОМИСИОНСКА РАДЊА У БУДИМ-ПЕШТИ.

Куп и продаја свију ниже назначени и у ту струку спадајући артикла по умереној провизији и строго солидној послузи.

Извештај од 18. (30.) септембра 1882.

Жито из Потисја	— — — — 78	82 ф.	9.30 ф. 9 75
„ „ „	— — — — —	— „	—.— „ —.—
„ банатско	— — — — 76	„ 81 „	9.— „ 9.60
„ „	— — — — —	— „	—.— „ —.—
„ „	— — — — —	— „	—.— „ —.—
„ бачко	— — — — 79	„ 79 „	9.— „ 9.35
„ „	— — — — —	— „	—.— „ —.—
„ влашко	— — — — 74	„ 78 „	7.50 „ 8.—
„ „ по каквоћи	— — — —	— „	—.— „ —.—
„ српско	— — — — —	— „	—.— „ —.—
„ „	— — — — —	— „	—.— „ —.—
Уванц-жито за март-април 1883.	— —	ф.	9·07 ф. 9·10
„ за септ.-октобар	— —	„	8.86 „ 8.90
Раж мађарска	— — — — —	— „	7.— „ 7.40
„ влашка	— — — — —	— „	—.— „ —.—
Јечам за храну	— — — — —	— „	6.— „ 6 20
„ за пиваре	— — — — —	— „	7.— „ 8·20
„ влашки	— — — — —	— „	5.80 „ 7.—
Зоб трг. роба	— — — — —	— „	5.10 „ 6.20
„ фина роба	— — — — —	— „	6.— „ 6.40
Уванц-зоб за март-април 1883.	— —	„	6.18 „ 6.20
„ за септ.-октобар	— —	— „	6.10 „ 6.12
Проја мађарска	— — — — —	— „	—.— „ —.—
„ влашка	— — — — —	— „	5.50 „ 6.—
„ влашка за пролеће	— — — —	„	5 50 „ 5,60
Кукуруз, готова роба, банатски	— —	„	7.80 „ 7.90
„ „ „ влашки	— —	„	—.— „ —.—
„ за јули-август банатски	— —	„	—.— „ —.—
„ за септ.-август банатски	— —	„	—.— „ —.—
Кукуруз за септ.-октобар банатски	— —	„	—.— „ —.—
„ за мај јуни 1883.	— — — —	„	5.73 „ 5.75
„ за јан. фебр. март, банатски нови		„	5.40 „ 5 50
„ за јан. фебр. март, влашки нов		„	—.— „ —.—
Репица готова роба Kohl	— — — —	„	13.½ „ 14.—
„ банатска	— — — —	— „	13.25 „ 13.50
„ за август-септембар Kohl	— —	„	—.— „ —.—
„ за јули-август банатска	— —	„	—.— „ —.—
Горушица по каквоћи	— — — —	„	7.25 „ 7.50
Мувар „ „	— — — —	— „	—.— „ —.—
Ланено семе по каквоћи	— — — —	„	13.— „ 13.50
Кудељно семе „	— — — —	— „	—.— „ —.—
Бикељ по каквоћи	— — — —	— „	7.— „ 7.25
Пасуљ бели нови	— — — —	— „	10.— „ 1050
„ „ стари	— — — —	— „	7.50 „ 8.—
„ жути нови	— — — —	— „	9.— „ 10.—
Погачице од репице	— — — —	— „	5.50 „ 5.75
Погачице од горушице по каквоћи	— —	„	5.— „ 5.50
Паприка трг. роба	— — — —	— „	17.— „ 18.—
„ фина роба	— — — —	— „	45.— „ 48.—
„	— — — —	— „	—.— „ —.—
Мед оцеђен	— — — —	— „	33.— „ 34.—
„ воштан	— — — —	— „	27.50 „ 29.—
„ за октобар-новембар оцеђен	— —	„	32.50 „ 33.—
Восак рожњавски	— — — —	— „	125.— „ 126.—
„ славонски	— — — —	— „	125.— „ 127.—
Шљиве српске гот. роба нова у бурадма		„	13.75 „ 14.—
„ „ „ „ у џакови	— —	„	13.25 „ 13.50
„ „ уванц роба за нов. у бурадма		„	—.— „ —.—
„ „ „ „ у џакови	— —	„	12.75 „ —.—
„ босанске гот. роба нова у бурадма		„	14.— „ 15.—
„ „ „ „ у џакови	—	„	14.— „ 14.25
„ „ уванц роба за нов. у бур.		„	13.75 „ —.
„ „ „ „ у џакови	—	„	13.25 „ 13.—
Пекмез, готова роба, славонски	— —	„	20.75 „ 21.—
„ за септембар-октобар славонски		„	20.50 „ —.—
„ „ „ „ банатски		„	19.— „ 19.50
Свињска маст варошка	— — — —	„	79.— „ 80.—
„ „ сеоска роба	— — — —	„	—.— „ —.—
Шпицарке прима мађарске	— — —	„	16.— „ 16.50
„ прима 1881 славонске	— —	„	14.50 „ 15.—
„ секунда „ 1881.	— —	„	9.— „ 9.50
„ прима српске 1879.	— —	„	14.50 „ 15.—
„ прима српске 1881.	— —	„	14.25 „ —.—
Овчије коже срп. и бос. лаке по 102 ком.		„	120.— „ 130.—
„ „ „ „ „ средње 102 ком.		„	130.— „ 140.—
„ „ „ „ „ тешке 102 ком.		„	144 — „ 186.
Јагњеће за табаке 102 ком.		„	90.— „ 100.—
„ за ћурчије 102 ком.		„	105.— „ 115.—
Козије по каквоћи за 56 кила	— —	„	52.— „ 56.—
Јареће „ „ мађар. ердељс.	— —	„	120.— „ 150 —
„ тешке	— — —	„	130.— „ 152.—
Телеће коже за 56 кила	— — — —	„	105.— „ 120.—
Шпирит: у бур. од 600—700 лит.		90% „	33.25 „ —.—
„ „ „ „ 300—400 „		(86 А) „	35.— „ —.—

Храна. Уз промет од 96.000 метр. цвати пшенице, постигнуте су понајвише боље цене нежели прошле недеље. Почетком ове недеље отпочела је радња са скакањем цене од 20 новч које се ових дана још са неколико новчића поправише. Иноземски лабави извештаји ослабише расположење и наши млини опажаху јучер — ма да је време врло хрђаво, — велику резерву, и неке се не хтедоше у куп никако ни упуштати. Због падања цене пшници у Њу-Јорку са 3½ ценса и у Верливу са 4 марке, даље због падања цене брашна у Њу-Јорку са 15 ценса, пала је цена и нашој пшници за пролеће на ф. 9.— Зоб се понајвише лошијег квалитета јако довози, услед чега се не могу цене одржати. За ливеровање октобра стања се ф. 6.— Јечам остаје при старој цени. Кукуруз за зимње месеце тражен је по ф. 5.80, а тенденција кукуруза за мајјуни чврста је.

Продукти. Шљиве се веома јако довозе, али се у опште туже на хрђаво сушење и на непотпуне квалитете. Једна партија бродски шљива која је по ф 15.— била продата једној овдашњој кући, мораше се после примања на неколико дана, од исте куће због квара по ф. 8.— продати. Роба од 80—85 комада могла би се за експорт по ф. 15.25 продати, а лошије робе према овоме јефтиније. Са продајом иде тешко, јер као што рекох трговци су изгубили поверење у радњи са шљивама, а понајвише је бродска роба од своје вредности врло много изгубила. Српске шљиве боље су сушене, те се с тога и по ф. 13.50 могу продати; босанске држе се од ф. 13.75 до фор. 15.— Показала се жива радња са сувим кожама и купљено је од доњоземских трговаца око 1000 комада уз непромењено чврсте цене.

Курс бечке берзе 21. септ. (3. окт.)

Сребро	— —
Лондон	119.20
Ц. кр. дукати	5.65
Наполеондори	9.44
Немачке марке	58 15

ОГЛАСИ.

Стечај.

На српско-православној гимназији има да се попуни упражњена катедра за грчки и латински језик. — Плата је хиљаду фор. а. вр. слободан стан и огрев.

Рефлектанти нека упуте — најдаље до 6. (18.) октобра — своје инструисане молбенице на патронат српске православне гимназије.

У Сарајеву 15. септембра 1882. 2-3

СТЕЧАЈ.

Српско вршачко певачко друштво расписује стечај за ликовођу на 2 године, са годишњом платом од 600 фор. а. вр. Рок стечају траје до последњег октобра т. г.

Компетенти, који желе ово место, нека се обрате друштву правоваљаним документима, којима би доказали:

1. да су хришћани,
2. да знају српски или ма који славенски језик,
3. да су свршили корзерваторијум или оргуљску школу,
4. да су слободни од војничке дужности.

Првенство имају Срби композитори.

Узгредно се још напомиње да ће ликовођа, нарочито који је вешт гласовиру, имати прилике и приватне часове давати.

Из седнице вршачког српско црквеног певачког друштва.

Никола Брашован, перовођа. 2—3 **Јосиф Јорговић**, председник.

ОГЛАС.

Управа манастира Крушедола, даје своју крчму под аренду на 3 године, која лежи на друму пред св. обитељи, од 1. (13.) новембра 1882. до 1885. године. Лицитација пак држаће се 3. (15.) октобра у манастирској канцеларији у 2 сата по подне.

3—3 За управу братства.

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА ПЕТРА КОИЧКОГ
У ШИДУ

потребује једног доброг спомоћника који може одма ступити. 3 3

За нирнбершку и галантериску трговину
КОД „БЕЛЕ МАЧКЕ"

потребан је један практикант и један шегрт. 2-2

ОБЈАВА.

Част ми је јавити пошт. публици у Новом Саду и околини да имам на складишту свом на избор

ЖЕНСКИХ ШЕШИРА

и свега прибора што овамо спада.

Пошто сам са купа из Беча дошла и еспап ми сав стигао, то уверавам поштоване госпође и госпођице, да имам велики избор и за ову сезону најновијих и најмодернијих женских шешира, и да ћу сваку поштовану муштерију солидно и тачно послужити.

С поштовањем
С. Стојшића,
у Н. Саду, у кући ђе М. Трандафил до књижаре Луке Јоцића и др.

2—3

Мануфактурна трговина ГАВРЕ Ј. ПОЛИТА
у Новом Саду

треба једног шегрта. 2—3

За мануфактурно-мешовиту радњу
А. МИЛАНКОВИЋА И СИНА
у Даљу

нуждан је један млађи помоћник, који је вешт продаји мешовите робе и говори немачки и мађарски. 2—2

ОГЛАС.

Моја мануфактурна радња у Панчеву потребује два добра спомоћника који одма ступити могу, првенство имају они који поред српског и немачког језика још романски и мађарски говоре.

2—3 **Коста Максимовић.**

Спецерајска радња

која већ 12 година у дунавској улици постоји, продаје се из слободне руке.

За условија ваља се обратити на притјажатеља исте куће број 21. у Новом Саду. 2—3

ТРГОВИНА МЕШОВИТОГ ЕСПАПА СТЕВАНА ИЛИЋА
У ФУТОГУ

потребује једног од млађих спомоћника. Мануфактуристе имају првенство. 2—3

Одговорни уредник др. Светозар Милетић.

Српска штампарија дра Светозара Милетића.